

Suzy K Quinn

MITTE
MINU
TÜTAR

Inglise keelest tõlkinud Ülla Jürviste

Lorna. Kunagi ammu ...

„Elas kord naine, kes tahtis nii väga last saada ...“

– Rapuntsel

„Lorna Miller?“

Tahan püsti tõusta, kuid ei suuda liigutada.

Mu õde Dee raputab mind õlast.

„Mine siis, Lorna,“ sosistab ta. „Nüüd, kui sa juba siin oled. On liiga hilja taganeda.“

„Proua Miller?“ kutsub ametnik uuesti, heites pilgu üle toa ootavate paaride ja nende süles olevate vastsündinud pampude. Ruum on helebeež. Ilmselt ei meeldi inimestele sünde registreerides erksamad värvitoonid. See võiks beebid üles äratada.

Mu lühikestest teksadest väljaulatuvad paljad kondised jalad on tooli kunstnaha külge kinni kleepunud. Nagu need oleksid selle külge liimitud.

Täna on soe. Soojem, öeldakse mulle, kui sel aastaajal Inglismaal tavaliselt. On kevad. Uute alguste aeg.

Dee kaotab kannatuse. „Miller,“ ütleb ta püsti tõustes. „Lorna Miller. Need oleme meie.“

„Teie olete Lorna Miller?“ küsib ametnik.

„Ei,“ vastab Dee, pannes käe mu värisevale õlale. „Tema on. Mina olen ta õde.“

Kõik näib kuidagi kummaline ja aeglane. Lebaksin nagu soojas vees ning kõik, mida tunnen, on beebi Reigni keha soojus mu rinnal ja Dee täidlaste käe raskus mu õlal.

Dee hääli muutub nõudlikumaks. „Tule nüüd, Lorna!“ Ta sirutab käed, et beebi enda kätte võtta.

„EI.“ Mu käed moodustavad kui ühtse pingul muskli ja kõigi ruumisolijate pilgud pöörduvad minule. „Oota ... üks hetk.“

Kiire, nagu plaastri eemaldamise liigutusega olen jalul.

Ametnik naeratab. „Kõik on hästi. Sünni registreerimine ei ole ülekuulamine. See on lihtsalt üks vormitaitmine.“

Dee võtab raudraske käsivarrega mu õlgade ümbert kinni. Tajun, nagu oleksin Ameerika mägedel – faasis, kus algab sõit ja enam ei ole võimalik maha astuda.

Ametnik juhatab meid oma kabinetti. Ta laual on UNISONi ametiühingu kruus ja selle kõrval pooleldi söödud Trio šokolaad. Kaks osa sellest on söömata. Trio šokolaadid on omapärased Inglise maiustused: liiga väiksed, et saada eales populaarseks Ühendriikides. Tunnen ootamatut koduigatsust, soovides äkki hirmsasti Charles-ton Chew' šokolaaditahvli.

„Kas isal ei olnud võimalik täna siia tulla?“ küsib ametnik. „Või ...“

„Isa ei ole,“ lausub Dee.

Mu käed beebi ümber tõmbuvad rusikasse.

Kummalgi pool lauda on toolid – nagu politsei ülekuulamisruumis. Akendest avaneb vaade pooltühjale parklale ja rohelisele kuusele.

Langen toolile, beebi Reign rinnal, ja tunnen, kuidas meie südamelöögid teineteist leiavad – tema omad kui vabisevad puulehed, minu omad kui hõimu trummipõrin.

„Niisiis, paberid on teil kaasas?“ küsib ametnik.

„Need on siin.“ Dee lükkab ümbriku ametniku poole, nagu oleks see loom, kes võib hammustada. Ta käsi langeb mu õlale ja ma tunnen, et ka tema väriseb.

Ametnik võtab ümbrikust paberid ja sirvib neid. Ta naksutab keelt. „Te olete tulnud just õigel ajal. Kui oleksite selle hiljemaks jätnud ...“

Ma noogutan, mu kurk on vastamiseks liiga pinges.

Ametniku suunurgad vajuvad allapoole. „Olete vaid seitsmeteistkümneaastane. On teil siin mõnda tugiisikut? Ema?“

„Ema elab Ühendriikides,“ vastan ma. „Ja temast ei oleks niikui nii mingit tuge, kus iganes ta ka elaks.“

Dee toob selle peale kuuldavale midagi naerutaolist, kuid ta käsi pigistab endiselt mu õlga.

Maad võtab vaikus, seejärel lausub ametnik: „Teil oli kodusünnitus?“

Noogutan, häält ei suuda ma ikka veel kuuldavale tuua.

Ametnik kissitab paberit vaadates silmi. „Ja teie öde ...“

„Ta ... oh ... ta oli sünnituse juures.“

„Jah,“ kostab Dee.

„Ja vaid teie kaks viibisite sünnituse juures? Isa ...?“

„Tema ei olnud sellesse segatud,“ lausub Dee.

Ametnik kõhkleb hetkeks ja ma saan aru, et ta sooviks küsida hoopis midagi muud.

Nüüd see siis juhtub. Nüüd siis on käes hetk, mil ma murdun ja beebist ilma jään ...

Ma riskin Dee poole vaadata. Ta ei vasta mu pilgule.

Ja siis see juhtub.

Ametnik kirjutab hoolikalt musta tindiga mu nime.

Ema: Lorna Miller.

Tunnen kätel Reigni keha soojust ja õlal Dee peopesa niiskust.

Ametniku sullepea liigub järgmise punkti juurde.

Isa: teadmata.

Nii lihtne see ongi. Kes oleks võinud arvata, et kõik nii lihtsalt läheb!

„Teil on õigus mitmele toetusele,“ lausub ametnik. „Tasub järele uurida. Toetustes pole midagi häbiväärset. Eriti teie eas.“

„See ei tundu õige,“ vastan ma. „Ma pole ju siit pärit. Kasvasin üles Ühendriikides.“

„Aga tervisetootus?“ küsib Dee. „Mu õel ... tal oli vähk.“

Annan Deele silmadega märku – *miks sa ometi seda pidid mainima?* Dee vastab omakorda silmadega, vabandavalt: *ma ju pidin seda küsima.*

„Teil on õigus tasuta arstiabile,“ ütleb ametnik. „Mis vähk teil oli?“

„Soolevähk,“ vastan ma, samal ajal kui Dee ütleb: „Rinnavähk.“

Me vaatame üksteisele otsa.

Dee kõhatab hääle puhtaks. „Khm ... tal olid need mõlemad.“

„Nüüd olen ma terve,“ kinnitan. „Tõsiselt. Sellest pole mõtet enam rääkida.“

Ametnik vaatab mulle hetke tõsiselt otsa, seejärel liigub sulg järgmise kastikese juurde.

„Mis te lapsele nimeks soovite panna?“ küsib ta.

Tekib pikk vaikus. Liiga pikk. Mu peas valitseb segadus. Püüan mõtteid koondada.

Ma ei suuda talle Reign nimeks panna. See oleks liiga silmatorkav. Miks ma küll sellele varem ei mõelnud?

„Liberty,“ otsustan siis. „Nagu *Statue of Liberty*. Liberty.“ Ja siis pudeneb mul suust veel sõnu. „Ta saab ka teise eesnime. Liberty Annalise.“

Dee käsi pigistab mu õlga, ta küüned tungivad lausa mu naha sisse. „Oled sa ikka kindel, et soovid just seda nime? *Annalise?* Ma mõtlen – *kas tõesti?*“

Ma noogutan.

Ametnik vaatab meid mõlemaid. Seejärel annab ta sullepea mulle, et ma nimed paberile kirjutaksin. Järgmiseks kostab ametipitsati kolksatus.

Kui me lõpuks registripidaja kabinetist väljume, suudlen ma ikka uuesti ja uuesti lapse otsaesist.

Liberty Annalise Miller.

Nüüd on see ametlik.

Dee ei vaata mu poole.

Sel pärastlõunal ostan ma suure ja raske seifi, millel on tollipak-
sused terasseinad. See maksab 150 naela ja selle ülakorrusele tassimi-
seks kulub kakskümmend minutit.

Panen seifi Liberty sünnitunnistuse ja kõik minu tervisetõendid
ning keeran selle kindlalt lukku.

Need dokumendid on seal tänaseni hoiul.

Lorna – kuusteist aastat hiljem

„Oh te armsad lapsukesed,“ ütles muldvana naine ja vangutas pead.
„Kes teid küll siia tõi? Tulge ometi sisse ...“

– „Hans ja Grete“*

Miks Liberty veel kodus pole?

Istun rististes värviplekilistes joogapükstes oma töötoa ja liimin peeneid karvakesi libahundi vahtkummist pähe.

Joogapükstes? Retuusides, Lorna. *Retuusides!* Sa oled juba seitseist aastat sellel maal elanud, sa peaksid vahet tegema.

Töötoa uks on lahti: näen meie aiavärvavat, mis on raske kui raud ja päikesest soe.

Soe.

Mitte kuum. Siin riigis ei ole ilm kunagi *kuum*.

Kasvasin üles kuuma California päikese all, kuid nüüd olen ma õppinud armastama neid jahedavõitu Inglismaa suvesid. *Dieet*-suvesid. Pehmeid suvesid.

Sa ju tead, et Liberty tuleb täna hiljem. Kõik nad arutavad oma proovieksamite tulemusi.

Libahundi karvu on raske Libertyt oodates liimida. See on liiga pusimist nõudev töö. Kuid filmimine algab juba järgmisel nädalal ja selleks ajaks peab see tegelane valmis olema. On veider, et ma valmistan filmidele koletisi, kui mõelda mu enda mineviku peale. Sama kummaline on mu peekonivõileib – aeg-ajalt ma süüa seda – võrreldes Liberty taimetoidust saiakatetega. Kuid elu pole ju muinasjutt? Võib-olla peaks neil hambail siin olema rohkem sülge ...?

---

* Vennad Grimmid „Hans ja Grete“ (kogumikust „Suur muinasjuturaamat“).
Tlk Merlin Laansoo.

Lülitan sülearvuti sisse. Ekraanile ilmub *photoshop*'iga töödeldud libahunt Michael – see on minu pandud hüüdnimi tigidale liha rap-pivale koletisele. Hetk hiljem muutub ekraan taas mustaks ja sellele ilmub midagi veelgi karmimat kui libahunt.

Mina.

Elas kord naine, kes oli kondine, haiglane ja vaikne.

Kuid mitte enam.

Mu silmad, mis mu õe arvates olid rukkilillesinised, on nüüd terashallid nagu kangid, mida ma jõutrennis tõstan. Mu pikad juuksed – mis kord olid lühikesed ja naiivselt liivakarva – on nüüd süsimustaks värvitud. Mu käsivarred ei ole enam kondised, vaid tugevad ja päevitunud ning kaetud tätoveeringutega. Mu keha on treenitud ja tugev. Ma ei ole enam see nõrguke vähist paranenu, kes ma kunagi olin.

Muidugi olen ma nagu iga teinegi karmi välimusega naine – seest pehme kui vahukomm. Keegi tegi mulle kord haiget. See tegi mind tugevaks. Valikut ei olnud. Pidin kas saama tugevaks või kaduma igaveseks.

Sirutades kätt silikoonliimi järele, kuulen värava taga samme.

Palun tee nii, et see oleks Liberty ...

Kuid see ei ole mu tütar. Tean seda, sest meie Saksa lambakoer Skywalker jälgib väravat kui maffiaboss: keha jäik, kõrvad kikkis. Skywalker ei valva enam väravat, kui Liberty koju tuleb – siis on ta elevil, hüpleb üles-alla, käpad puitväraval.

Tähendab, tulija on ilmselt Nick.

Lukk hakkab sumisema ja kaheksa jala kõrgune puitvärav paiskub valla, moodustades suure, heleda avause meie kodu ja aia turvalisse väiksesse maailma.

Hüüan oma töötoast: „Hei, tulevane abikaasa!“

Trenniriietes Nick astub külg ees läbi aiavärava, biitsepsid kummis jämedakoelisest linasest toidukottide raskuse all.

„Hei, tulevane naine!“ Nick astub töötoa uksele ja suudleb mu juukseid. „Ma leidsin kõik. *Kõik*, mis oli nimekirjas. *Isegi* kašupähklijuustu. Mul on nii hea olla, Lorn. Tunnen end tõeliselt hästi.“ Nickil on Yorkshire’i aktsent, mis muudab ta poisiliku optimismi veelgi naiivsemaks.

Kas ma peaksin Nickile ütleva, et mu teismeline tütar oleks võib-olla ta vastu sallivam, kui ta nii väga ei püüaks tüdrukule meele järele olla?

Ei. Nick on see, kes ta on. Mees, keda ma armastan. Mitte peale-tükkiva, võltsi teismelisearmastusega. See on tõeline, siiras ja ehe armastus. See kujunes aeglaselt, nagu tõelised tunded tavaliselt kujunevad. Mitte üleöö, nagu ...

Michael.

Ära mõtle talle täna.

Vaatan töötoas ringi, loetledes endamisi esemeid, mis mu mõtted halbadelt mõtetelt mujale viiksid.

Silikoonliim. Silikoonvärv. Šabloon. Kipskrohv. Filmi stsenaarium.

Skywalker traavib töötuppa ja nuusutab toidukotte.

„Hei, kutsa!“ Nick kummardub, et koera turjale patsutada, kuid Skywalker haugatab ja jookseb minema.

Saadan Nickile kaastundliku naeratuse. „Kõik kujuneb tasapisi, eks? Kuule, hakkame parem õhtusööki valmistama. Ma vajan vaheldust.“

„Ta peaks iga minut koju jõudma,“ lausub Nick. „Kui mina kuueistkümnenda-aastane olin ...“

„Tean. Sina matkasid selles vanuses üksinda Peak Districtis.“ Tõstan kotist välja juuretiseleiva, tofu ja sparglid. „Kuidas küll minu tütar kõiki neid peeneid toiduaineid on sööma hakanud? Kui mina teismeline olin, sõime me vaid *hot dog*’e ja nuudleid, ja see oli kõik.“

„On suurepärane, et Libs teab, mida sööb,“ lausub Nick. „Olen tema üle uhke.“

Lähnen turri sõna „uhke“ peale, teades, et ka Liberty läheks seda kuuldes turri. Ei ole kerge see kärgpere värk, ja kuidagi oskab Nick alati vale sõna kasutada.

Annan talle põsemusi. „Aitäh, et toiduasjad kokku ostsid, kullake.“

„Mida iganes, et Liberty silmis heas nimekirjas olla. Mis sa arvad, kas ta saab täna soovitud eksamitulemused?“

„Oh, kindla peale. Ma ei muretse kunagi Liberty võimekuse pärast. Ta on nii tark.“

Nagu ta isagi.

Raputan selle mõtte kohe maha.

„Mida iganes, need on ju ka vaid proovieksamid,“ jätkan ma. „Neil pole suurt tähtsust.“

„Noh, tal oli küllaldaselt aega nendeks valmistuda,“ lausub Nick.

„Noo-jah,“ naeran ma. „Ma ju ei lase tal kunagi välja minna.“

Ütlen seda naljana, kuid tegelikult kõlab see üsna pahaendeliselt.

„Kas sa ei arva, et oleks juba aeg lasta Libertyl õhtuti väljas käia?“ küsib Nick. „Ta on selleks piisavalt vana. Mina tema vanuses käisin juba tööl.“

„Meil on lapsevanematena erinevad põhimõtted, Nick. Mina kasvatan Libertyt omal moel, sina Darcy omal moel.“

„Me peaksime üks tiim olema. Tiimid tegutsevad koos. Meil on kahe peale kaks last. Peaksime neid mõlemad koos kasvatama. Nagu perekond. Ja Darcyt me ju *kasvatame* koos. Vaid Libertyt ...“

„Kuule, ma ju tean – see on hea põhimõte. Kuid lapsed on eri vanuses.“

„Miks ma ei võiks Libertyle isa eest olla? Sina teed Darcyga lausa imet. Oled parem kui ta lihane ema ...“

„Jumal küll, ära ütle nii, Nick. Darcy ema annab kindlasti oma parima. Pole kerge kasvatada erivajadustega väikest tüdrukut.“

„Hea küll. Kuid sa pead tunnistama: Michelle ei suuda Darcyga niimoodi toime tulla nagu sina. Erivajadused ei sobi tema nägemusega

kokku.“ Mees grimassitab. „Sina oled teistsugune. Sa ei tee numbrit, kui Darcy avalikus kohas karjuma hakkab. Ja Darcy armastab sind, Lorna. Tä tunneb end siin turvalisemalt kui Michelle'i majas. Kui sina suudad Darcyle lapsevanema eest olla, siis miks mina ei võiks püüda olla sama Libsile?“

„Liberty on kuusteist.“

„Täpselt nii. Kuusteist. Kas sa ei arva, et oleks aeg ohjad veidi lödvemaks lasta ja lubada tal ka oma elu elada?“

„Uinuvall Kaunitaril oli tõeliselt raske aeg, kui ta kuuteistaastane oli.“

Lähnen toidukotiga ees majja, heites üle õla pilgu väravale, lootes näha Libertyt seal sisse astumas.

Teda ei ole.

Mulle kohe üldse ei meeldi päeva see osa.

„Ta tuleb iga minut. Selge?“ Nick surub rahustavalt mu õlga. „Sa muretsed liiga palju.“

Noogutan, kuid ei rahune maha.

Majas laotan toidukaubad tööpinnale ja jälgin köögiaknast aiavärvavat.

Ma ei oleks eal arvanud, et elan kunagi sellises majas – mis on kui tükike Inglismaa ajalugu. Ameerikas 1950ndatel üles kasvades nimetas ema mitut meie kodu „antiikseks“. Siin aga on enamik kodusid nelisada aastat vanad.

„Niisiis, kuidas me nüüd neist süüa valmistame?“ küsib Nick toiduaineid silmitsedes.

„Hmm ...“ Vaatan uuesti köögiaknast välja. „Ma ei tea täpselt.“

„Ma lihtsalt üritan teda kaitsta,“ lausub Nick. „Aga mis siis, kui Liberty prooviksamil kehvad hinded saab? Mis meie plaan siis on? Noh, me ei saa teda ometi luku taha panna? Sina ei luba teda ju nii-kuinii õhtuti välja.“

„Teen seda seni, kuni ta endast parima annab.“ Ma vaatan kella. „Ootan poole viieni. Siis helistan politseisse.“

Nick naerab. „Nad panevad sind ennast luku taha, kui sa politsei tööaega raiskad. Sa reageerid alati üle. Liberty on koos sõpradega, ilmselt kirjutavad laule või teevad midagi muud taolist. Tal on kõik hästi. Kas sa mäletad veel aega, kui sa ise kuueteistkümnene olid?“

„Jah, mäletan,“ vastan ma. „Kuid sooviksin väga seda unustada.“

Kunagi ammu ...

„Prints tuli Tuhkatriinu juurde, võttis tal käest ja viis ta tantsima. Enam ei tahtnudki ta kellegi teisega tantsida ega lasknud enam tema kätt lahti. Kui keegi teine Tuhkatriinuga tantsida tahtis, ütles ta: „See on minu tantsupartner.““

– Tuhkatriinu*

Aasta oli siis 1996. Bändi nimi oli Crimson. Selle solist oli Michael Reyji Ray.

Ma polnud kunagi varem niisugust joovastust tundnud. Kuumust, kisa, tormlemist.

Pea kohal õotsumas värviline kätemeri: keldi motiividega tätoveeringud käsivartel, randmete ümber kõlisesemas peened India kulina ja naharibadest punutud sõpruse käevõrud.

Michael, Michael, Michael ...

Tüdrukud kandsid kitsaste õlapaeltega õhukesi suvekleite ja tanksaapaid. Poistel olid seljas Michael Reyji Ray „Psycho-Delia“ T-särgid, jalas lõhki rebitud teksad ning jalas Vansi tennised.

Staadion haises õlle, viiruki ja CK One'i tualettvee järele.

„Siin pole võõraid,“ karjus Michael kuldsesse mikrofoni. „On vaid sõbrad, kellega te varem pole kohtunud.“

Ligi 13 000 teismelise jaoks oli Michael Reyji Ray tol õhtul nagu jumal. Me kõik jumaldasime teda.

Maailm ei olnud kunagi varem tundunud nii tõeline. Nii ärkvel. Kuulasin rahvamassi röökimist, tundsin jalge all hõimutrummide kõminat ning nägin kõikjal värve. Langevarjusiidisel kangal lehvisid vikerkaarelipud.

---

* Vennad Grimmid „Tuhkatriinu“ (kogumikust „Suur muinasjuturaamat“). Tlk Merlin Laansoo.

Michaelil olid lühikesed blondiks värvitud juuksed, seljas must T-särk, jalas teksad ning ees Ray-Bani päikesepillid. Vaatamata külmale ööle oli ta paljajalu, sest, nagu ta meile selgitas, soovis ta tunda Maa südametukseid.

Mulle näis see soov väga ilus ja kunstipärane.

„Ta peab end Jumalaks,“ kähistas Dee, kui Michael laval käed laiali sirutas. Dee oli tol õhtul veidi tõbine ja oli vastumeelselt minuga kaasa tulnud kui mu saatja.

„Muusika on jõud,“ kõmistas Michael. „Ja täna me muudame maailma.“

„Uhh ... *nii äge!*“ Haarasin Deel käsivarrest ja pilgutasin silmi, et pisaraid tagasi hoida, tungeldes piirdeaia ääres. „Ta on võrratu. Ja ta vaatab otse minu poole, Dee – kas näed? Tänapäevane õhtu on saatuslik. Michael Reyji Ray on mu elupäästja, Dee, vannun seda, jumala nimel. Tänu *tema* muusikale sain ma vähist terveks.“

Mu õde oli vähem vaimustunud. „Ta ei kirjuta ise omale laule – andekad on hoopis bändi teised liikmed.“

„Ta kirjutab ise kõigi oma laulude sõnad ja need ongi kõige vaimustavamad,“ purskasid mul sõnad suust. „See oli saatus, et ma selle Crimsoni albumi leidsin, Dee. Ma vannun. Ja nüüd tunnen, et *tema* on mulle nii *lähedane*.“

Laval kummutas Michael pudeli õlut. Mina võtsin suure suutäie oma pudelist.

„Lorna, ära võta seda kõike nii tõsiselt,“ lausus Dee *hot dog*’i süües. „Sa ei ole veel haigusest täiesti paranenud.“

„Olen küll,“ kinnitasin mina. „Kuu kuu eest öeldi minu kohta, et see teismeline on vähist täiesti puhas. Täna saab sellest täpselt kuus kuud. Märgiline, kas pole? Ja täpselt sel päeval näen ma esimest korda Michaelit *live*’is laulmas.“

Õhtu jätkudes tantsisin ja kiljusin nagu hull, kulistasin õlut, laulsin, aeglaste laulude ajal hoidsin käes tulukest ja panin käed ümber

täiesti võõraste inimeste õlgade, samal ajal kui mu vanem õde mind haletseval pilgul vaatas.

Dee ei saanud kõigest sellest aru. Ta ei kuulunud Ray kummardajate hulka. Temani ei jõudnud Michaeli laulude lüürika sügavus ega tähendusrikkus. Need, kelleni see jõudis, õõtsusid ja juubeldasid ja laulsid kaasa.

See kõik oli imeilus. Tundsin, nagu oleks Michael otse minu poole vaadanud, nagu *ainult mulle* laulnud.

„*Live your life, little one. You're a survivor ...*“

Kui kontsert lõppes ja rahvahulk laiali valgus, ei suutnud ma lahkuda ja trügisin lavale lähemale. Kõik tundus nii eriline – koht, kus Michael oli seisnud. Ronisin üle lava ees oleva piirdeaia, vaadates tühja lava suurte kutsikasilmadega.

Lõpuks lähenes naissoost turvatöötaja.

„Tüdrukud,“ ütles ta. „On aeg lahkuda.“

„Me peame koju minema,“ lausus Dee teiselt poolt piirdetara. „Lorna, külm on. Mul on kakskümmend viis lisakilo, mis mulle sooja annavad. Sina aga oled praegu nagu kondikubu ja pead veel paranema.“

„Sina mine koju. Mine! Tulen hiljem taksoga. Ma jään ootama, kuni Michael ja bänd lahkuvad.“

„Ma ei saa sind siia üksinda jätta ... “

„Dee, ta on kuskil selles hoones. Võib-olla ma kohtun temaga.
Michael Reyji Rayga.“

„Ära kunagi soovi kohtuda oma iidoliga, Lorna!“ lausus Dee. „Vean kihla, et ta on päriselus palju lühem kui laval.“

„Ma siiski üritaks.“

Dee vangutas pead. „Tule nüüd, Lorna. Ma ei saa kauemaks jääda. Pean homme lastele tunde andma.“

„Hakka siis minema!“

---

* „Ela oma elu, väikseke! Sa oled ellujääja!“

„Nagu ma võiks oma väikese õe siia üksinda jätta. Tule nüüd. Me peame koju minema.“

Siis kasutasin ma oma trumpkaarti. „Dee, Michael Reyji Rayga kohtumine oli mu nimekirjas. Selles nimekirjas, mille ma haiglas koostas. Kõik need asjad, mida ma enne surma pean tegema ...“

Dee ilme muutus. „Ma vastutan terve klassitõe põhikooliõpilaste eest. Ma pean magada saama ...“

„Ma ju ütlesin sulle – mine! Minuga on kõik hästi. Siin ei ole võõraid, kuulsid? On vaid sõbrad, kes pole varem kohtunud. Dee, ma olen juba kuueteistkümnendaastane! Sina kolisid kuueteistkümnenda kodust välja.“

Dee ohkas. „Hästi, olgu. Hea küll. Aga kui sind kella üheks kodus pole, helistan ma politseisse.“

„Sa oled maailma parim vanem õde! Oled alati olnud.“

„Hea küll, hea küll. Vaata ette, õeke, et sa ei satuks mingitesse sekeldustesse. Hoi a oma keha. Mõtle sellele, milline õnn see on, et sa terveks oled saanud. Sa oled endiselt nii kohutavalt kõhn.“ Dee näole ilmus midagi naerutuse sarnast. „Kuid isegi sellisena näed sa pagana palju parem välja kui mina sinu vanuses.“

„Ära nüüd üle pinguta. Sa oled kõige ilusam inimene, keda ma kohanud olen.“ Ja ma tõepoolest mõtlesin nii. Mu vanem õde oli minu meelest alati kui ingel oma ümara kaisukeha ja soojade naeruste silmadega.

Dee naeris. „Ja sina oled mu kõige parem väike toetaja. Naudi siis. Eks? Sa väärivad häid aegu pärast kõike seda, mida sa oled pidanud läbi elama.“

Ma tean, et Dee tunneb end ikka veel selle õhtu pärast süüdlasena. Kui ta oleks minuga sinna jäänud, ei oleks ma võib-olla Michaeliga kunagi kohtunud.

Kuid see ei ole tema süü.

Mehed nagu Michael on kiskjad. Nad on võrgutamise eksperdid.

Lorna

Libertyt ei ole ikka veel ja ma hakkam panitsema, köögis edasi-tagasi sammuma.

Pann pliidil hakkab särisema, kui Nick sellele suuri lamedaid seeni kuuma õli sisse kallab. Ta vaatab ainiti panni, jälgides samal ajal nii seeni kui ka väikest musta köögikella.

„Tubli, Nick,“ ütlen ma, püüdes mitte reeta, kui kaugel mu mõt- ted söögitegemisest on. „Lõhnab suurepäraselt! Libertyle maitsevad need kindlasti. Taimetoidu pidusööming.“

„Jah, näeb päris isuäratav välja!“ lausub Nick lõbusalt. „Ma püüan täna Darcyle ka mõne seene sööta. Oleks kena, kui tema ka juurvilju sööks. See tema kollaste toitude periood on juba liiga kaua kestnud.“

„Ma pole kindel, kas see ikka on periood,“ lausun ma. „Arvan, et see on lihtsalt Darcy viis. Ütlesid sa ikka lasteaias, et Bella ema talle täna õhtul järele läheb?“

Nick turtsatab, ikka veel pannilabidaga seeni segades. „Olin lap- sevanem juba enne sinuga kohtumist, Lorna Miller. Ära muretse. Ütlesin, ütlesin.“

„Helistan veel viimast korda Libertyle,“ otsustan, ja võtan mobiiltelefoni.

„Lorna.“ Nick raputab pead. „Ta ei võta nagunii vastu. Kui mitu korda sa talle täna juba helistanud oled?“

Mu plätud sahisevad köögi plaaditud põrandal. „Kolm?“

See on vale.

„Kuula.“ Nick osutab aknale. „Ma arvan, et see on tema.“

Skywalker läheb värava juures hüpeldes pööraseks.

„Oh, tänu jumalale.“ Vaatan, kuidas aiavärv lahti paiskub ning mu pikk ja sale tütar nähtavale ilmub, laiguline sõjaväeseljakkott ühel õlal rippumas. Ta nahk on kergelt päevitunud. Erinevalt minu

kahvatust nahast. Mina olen alati kahvatu olnud. Kõige kahvatum laps Californias.

Libertyl on seljas mingi koolivormi segu, lipsu kitsam osa laiema peal, seelik üles rullitud, ja siis veel liiga avar teksajak, millele on peale ömmeldud bändide pildid. Ma ei ole varem seda jakki näinud, ja veel ... mis on juhtunud ta *juustega*?!

Tunnen Nicki kätt oma õlgade ümber. „Vau. Väga rokokilik. Sobib talle.“

„Mida ta endaga teinud on?!“ Mu hääl väriseb.

Liberty pikad kastanpruunid juuksed on lõuani lühikeseks lõigatud, ühel küljel seitel, ülejäänud üle pea kammitud; juuksed on ebahütlaselt blondiks triibutatud, mõned triibud erevalged, teised oranžid.

Asetan käe oma juustele. Kord olid need sama lühikesed.

Kui Liberty välisuksest sisse astub, lähen talle esikusse vastu, sinna, kus on Nicki „Sammud, saavutused, eesmärk“ tahvel.

„Liberty, mis su juustega juhtunud on?“

Skywalker muudkui haugub ja haugub.

Liberty tõstab käe Skywalkeri poole. Koer istub kohe kuulekalt, saba paigal. „Lõikasin need maha. Ja triibutasin.“

„Kus?“

„Koolis.“

Vaatan, kuidas Liberty oma seljakoti ja tundmatu teksajaki varna riputab.

„Kust sa selle jaki said?“

„Ühelt sõbralt.“ Liberty nipsutab sõrmi ja Skywalker hüppab ta kõrvale.

„Kellelt? Poiss- või tüdruksõbralt?“

„On sellel tähtsust? Sugu on tänapäeval väga suhteline nähtus. Käi ajaga kaasas, emme.“

„Mis sai sinu duffelmantlist ...“

„Selle sai Abi endale. Me vahetasime.“
„Selle muusikute piltidega jaki vastu?“
„Mis neil mõnel bändipildil viga on? Sinu käsivarred on tätoveeringutega kaetud.“
„Liberty, kullake. Su juuksed. Su imeilusad juuksed.“
„Need on *minu* juuksed. Sinul pole nendega mingit pistmist.“
„Hei, Libs.“ Nick pistab oma pea ukse vahelt esikusse. „Su ema lihtsalt muretseb sinu pärast. Me tahame, et sind mingid ohud ei varitseks.“
„Ka *sina* ei pea minu pärast muretsema, Nick,“ lausub Liberty.
„Sest *sina* pole mu seaduslik eestkostja.“
„Ma vastutan sinu eest nagu su emagi,“ lausub Nick.
„Mitte seaduslikult,“ kostab Liberty. „Sina ja mu ema pole veel abielus. On sul see ikka meeles?“ Seejärel pomiseb tüdruk endamisi: „*Steroidid põhjustavad mälukaotust.*“
Kahjuks Nick kuuleb seda. Ta on pehme loomuga absoluutselt igasuguste süüdistuste suhtes. Välja arvatud steroididega süüdistamise osas.
„Ma *ei* tarbi steroide,“ nähvab ta. „Need musklid on raske trenni tulemus.“
„On olemas nõuandetelefon.“ Liberty püüab ülakorrusele tormata, õlad naerust vappumas.
Haaran tal käsivarrest. „Pea kinni. Kõigepealt vabanda Nicki ees. Teiseks, me peame vaatama, mida su juustega teha.“
„Mida nendega teha?!“ Liberty jõllitab mind. „Nendega pole vaja midagi teha. Ja ma lihtsalt narritasin sind, Nick. Ei midagi rohkemat.“
Nick läheb tagasi kööki ja hakkab tofut tükeldama, pea maas.
„Palu Nickilt vabandust. Ta püüab anda oma parimat. Täna sõit-
tis ta Long Bridge’ile, et sulle taimetoitu osta.“
„Sina oled alati tema poolt.“

„Ma olen teie mõlema poolt.“

Liberty heidab oma uue soengu tuka üle pea ja laskub põlvili, et Skywalkeri pikka, mustjashalli karva silitada. „Aitäh, Nick,“ ütleb ta väsinud häälega. „Vabandust, Nick.“

„Ma püüan anda oma parima, Libs,“ lausub Nick. „Sooviksin lihtsalt väga olla ... hea isa.“

„Räägi oma proovieksamitest,“ ütlen ma. „Kuidas läks?“

Liberty ignoreerib mind ja valab Skywalkeri kaussi taimetoidust tehtud koeraküpsiseid. Skywalker istub kuulekalt, nagu Liberty teda treeninud on. Alles siis, kui Liberty talle vastava käsu on andnud, hakkab ta sööma.

Nick püüab ebamugavat pikale veninud vaikust lõpetada. „Hei, sa oled selle koeraga tublit tööd teinud, Libs. Näe, kui treenitud ta on! Väga tubli.“

„Millega ma teie arust siis veel peaksin tegelema?“ küsib Liberty. „Emm ei luba mul kunagi välja minna.“

„Jah, me just rääkisime sel teemal,“ lausub Nick. „Arvatavasti on su emal aeg lasta sul rohkem väljas käia.“

Liberty tõstab pilgu, manab näole midagi naeratusena sarnast. „Tõesti? Sina käskisid tal seda teha? Kas ta lõi sind seepeale?“

Nick naerab. „Ah, vaid mõned sõrmeluud on murtud.“

„Räägi siis meile oma eksamitest,“ ütlen ma. „Ära piina meid kauem.“

„Räägin teile õhtusöögi ajal,“ lubab Liberty. „Kus mu väike sõbrake on? Loeb oma toas numbrijada?“

„Darcy on veel lasteaias,“ kostan ma. „Ühe teise lapse vanem toob ta täna koju.“

„Tõin talle matatunnist mõned asjad,“ ütleb Liberty, läheb siis oma koolikoti juurde ja tirib sellest mingid paberid välja. „Panen need tema sahtlisse.“

Avanud Darcy kõõgisahkli – mille sees on kõik Darcyle tähtsad esemed –, hakkab Liberty naerma. „Mulle meeldib see tüdrukuke.

Ta on nii naljakas.“ Liberty võtab sahtlist peotäie Hiina kiirtoidu menüüsid. „No muidugi meeldivad talle need menüüd. Iga toit on ju nummerdatud.“

„Mis meie kärgperesse puutub, siis tuleb küll tunnistada, et lapsed saavad omavahel hästi läbi,“ lausub Nick.

„Kes siis Darcyga läbi ei saaks?“ küsib Liberty.

„Tema oma ema näiteks,“ ütleb Nick. „Mitte igapäev ei saa aru, et ta selline eriline on.“

„No minu meelest on Darcy suurepärase. Ma armastan ta otsekohesust. Ja tark on ta ka. Tema nimel tasub ka sinuga leppida, Nick.“

Nick muigab ebakindlalt.

„Liberty, palun lõpeta Nicki kallal norimine,“ nõuan ma. „Ta on hea mees.“

„Jaa, kindlasti oskab ta kasulik olla,“ kostab Liberty. „Kuid võiks ju ka lihtsalt dieedi- ja fitnessiäpi alla laadida? Siis ma ei peaks pidevalt duširuumist ta karvu leidma.“

„On väga väike vahe naljaka ja õela vahel, ja sa oled väga lähedal selle piiri ületamisele.“

„Okei, okei,“ pomiseb Liberty. „Vabandust, Nick. Vabandust, vabandust, vabandust.“

„Lõpetaks nüüd toiduvalmistamise,“ teatan ma. „Nii, ja mis see siin veel on? Jaka? On see juurvili või?“

„Annan sulle väikse vihje,“ vastab Liberty. „Mingil juhul ei leiaks sa seda vastikust *hot dog*’i viinerist.“

„Ära mõnita. Ma ei saa sinna midagi parata, et mul toidu osas nii halb maitse on. Ma ei taipa, kuidas sinul selline peen maitse on.“

„Võib-olla sain ma oma peene maitse oma pärisisalt.“

Tuppa sigineb vaikus. Ja siis kuulen ma end ütlemas:

„Liberty. Mine oma tuppa.“

Kunagi ammu ...

Kui mu õde mind üksinda Crimsoni kontserdipaika jättis, järgnesin ma fännide ja ekstsentrikutest massile. Koos selle massiga suundusin ma staadionilt välja idapoolsesse parklasse, kus bändi tuuribuss sädeleval asfaldil juba ootas.

Tüdrukud, kes siin oma põlvsaabastes, *wonderbra*'des ja miniseelikutes värisesid, olid kahtlemata bändi fännid. Poisid olid kilavate silmadega, vistrikulise näo, ja pikkade sassis Michael Reyji Ray stiilis juustega. See oli üks naljakas ja armas rahvamass, kõigil silmad läikisid ja kõik rääkisid kontserdist.

Mina ka rääkisin muusikast, kuid sellega kaasnes veel midagi. Midagi sügavat. Armastus. Kõikehõlmav, siiras, ehe armastus. Michael ja ta muusika olid mul aidanud vähist paraneda. Ta laulude lüürika kõnetas haiglas olles mu südant ja hinge. Sõnad olid kirjutatud nagu otse mulle. Ma armastasin teda.

Öö oli pime ja külm, kuid ärevusest oli meil staadioni idaparkla uste juures oodates soe.

Laususin endamisi palveid, kui seal mulle liiga suures teksajakis värisesin – jakis, mille ma olin kaunistanud bändipiltide ja bändiliikmete siluettidega. Palun, jumal, palun. Lase Michaeli armul ja pühadusel meie peale paista.

Veidi pärast südaööd see juhtuski. Musta värvi ukсед paiskusid valla ja majast väljusid Michael Reyji Ray, Paul Graves, Alex Sawalha ja tosin bändiliiget, kõigil mustad Crimsoni T-särgid seljas.

Kõik me karjusime ja kiljusime.

Michael sammus teistest bändiliikmetest veidi eespool: paljajalu, käed halliks pleekinud teksade taskus, ja tundus mõttes olevat. See, kuidas bändi ülejäänud liikmed ja kogu muu meeskond Michaelile järgnes – näis, nagu oleks kuningas möödunud oma alamatega.